

Draaiboek opvang van schoolkinderen tijdens de corona-epidemie

Opgroeien

Kind & Gezin

Woord vooraf

De komende weken staan we met ons allen voor de uitdaging om met verschillende partners in te staan voor de opvang van schoolkinderen: kinderen uit het kleuteronderwijs en het lager onderwijs.

Zeker voor onze sector, de buitenschoolse opvang, is het in deze tijden even loskomen van de klassieke concepten. Het is niet evident om los te denken van opvang voor- en na de schooluren. Een groot aantal kinderen, heel in het bijzonder de kleuters, hebben de komende weken, mogelijk tot aan de zomervakantie, geen school. en voor hen is opvang dan ook nodig gedurende de ganse dag.

Jullie als buitenschoolse kinderopvang worden dus uitgedaagd om vanuit jullie opdracht hieraan mee te werken. Enerzijds blijft jullie klassieke opdracht om de opvang te organiseren voor of na de klassieke schooluren. Anderzijds worden jullie nu ook gevraagd om mee in te staan voor opvang tijdens de dag en dus tijdens klassieke schooluren.

We vragen om hier zo flexibel mogelijk mee om te gaan, in samenspraak met lokale partners en in functie van prioritaire noden die er lokaal zijn. Het lokaal bestuur neemt hier, vanuit zijn regierol, een coördinerende taak op. Wij vanuit Opgroeien/Kind en Gezin zullen zorgen dat de regelgeving dit toelaat.

In dit draaiboek geven we jullie richtlijnen aan, die maximaal afgestemd zijn met de richtlijnen van onderwijs. Zo kunnen we ervoor zorgen dat, op welk moment of waar jullie ook mee voor opvang instaan, dit kan volgens gelijke richtlijnen voor dezelfde kinderen.

We weten dat jullie ook al heel wat vragen hebben inzake de vakantiewerking voor de komende zomermaanden. Hiervoor wordt nog volop afgestemd met onderwijs en jeugd. Zodra we hierover meer informatie hebben, laten we jullie dat zeker weten.

Inhoud

..... 1

Woord vooraf 2

Planning veiligheidsmaatregelen vanaf 4 mei 5

Updates in verband met 'contact tracing' 6

Basisuitgangspunten 7

Voor wie wordt opvang voorzien? 7

Kleuteropvang 7

Opvang van lagere schoolkinderen 7

Contactbubbels in de kleuteropvang en de opvang van lagere schoolkinderen 8

Scenario 1: behoud van de contactbubbel gedurende de volledige dag 8

Scenario 2: contactbubbels tijdens de "klassieke schooluren" worden voor en na de schooluren bijeengebracht in verruimde contactbubbels 8

Contactbubbels voor opvang van schoolkinderen gecombineerd met gezinsopvang of groepsopvang van baby's en peuters 9

Social distancing en mondmaskers 10

Wat betekent dit voor kleuteropvang, ongeacht waar die doorgaat 10

Wat betekent dit voor de kinderen? 10

Wat betekent dit voor de medewerkers? 10

Wat betekent dit voor de ouders? 10

Opvang van kinderen lagere school 11

Wat betekent dit voor de kinderen? 11

Wat betekent dit voor de medewerkers? 11

Hoe draag je een mondmasker op de correcte manier? 11

Medewerkers in de opvang 12

Kinderbegeleiders die terug aan de slag gaan 12

Wat met mensen in opleiding (stagiaires, duaal leren, kwalificatietraject)? 12

Omgang met andere volwassenen in de opvang 13

Ziekte (personeel, kinderen, ouders) en risicogroepen 13

Wie ziek is hoort niet in de opvang 13

Wie tot een risicogroep behoort, hoort niet thuis in de kinderopvang 14

Een veilige en hygiënische opvang 15

Persoonlijke hygiëne 15

Onderhoud van de lokalen 15

Verluchten ruimtes 16

Organisatie van de opvang 17

Kwaliteitsvoorwaarden 17
Financiële aspecten 18
Compensatie vanuit Opgroeien regie 18
Financiële tegemoetkoming via lokaal bestuur 18
Ouderbijdragen 19
Welbevinden... en spelen! 20
Communicatie naar ouders 20
Welbevinden 20
Buiten spelen en gaan wandelen 21
Bij wie kan je terecht? 22
Wat kan je verwachten van het lokaal bestuur of het Lokaal Loket Kinderopvang? 22
Vragen? 22
Bijlagen 23
Affiche – bescherm je tegen virussen – FOD Volksgezondheid 24
Affiche – besmetting voorkomen – Zorg en Gezondheid 25
Affiche met pictogrammen over de veiligheidsmaatregelen in de kinderopvang 26
Bijlage: hoe draag je een mondmasker 27
Bijlage - opvang voor zieke kinderen of wanneer ouder zelf ziek is 28
Thuisopvang door de opvang 28
Thuisopvang door ziekenfonds, OCMW, gemeente 28
Opvang voor kinderen van door ziekte verzwakte ouders 28

Planning veiligheidsmaatregelen vanaf 4 mei

Op 24 april 2020 communiceerde de Nationale Veiligheidsraad over de afbouwstrategie van de lopende maatregelen in de bestrijding van het coronavirus.

Doorheen verschillende fases gaan telkens meer mensen terug buitenshuis aan het werk en wordt er stapsgewijs opnieuw fysiek les gegeven aan kinderen. Beide beslissingen hebben grote gevolgen voor de organisatie van de buitenschoolse opvang.

De Nationale Veiligheidsraad voorziet volgende fases. Meer info hierover vind je hier.

FASE 0 TOT 3 MEI

FASE 1 VANAF 04 MEI

- **Fase 1A vanaf 4 mei**: enkele bijkomende sectoren gaan opnieuw buitenshuis aan het werk.
- **Fase 1B vanaf 11 mei**: heropening van de winkels.
- De lessen blijven geschorst. Opvang op school wordt voorzien.

FASE 2 VANAF 18 MEI

- Verdere heropstart van diverse sectoren.
- De scholen gaan stapsgewijs open (3 leerjaren in het lager onderwijs).
- Op 15 mei kunnen scholen proefdraaien voor de heropstart

FASE 3 VANAF 8 JUNI

- Verdere heropstart van diverse sectoren.
- De scholen gaan verder stapsgewijs open.

Doorheen dit draaiboek bespreken we:

- **algemene uitgangspunten** en aanbevelingen, die van toepassing zijn tijdens alle fases.
- **specifieke maatregelen** (zoals: doelgroep of compensatie) die kunnen verschillen per fase.

- Wanneer bepaalde maatregelen enkel van toepassing zijn voor een bepaalde fase wordt dit vermeld. Indien er geen fase staat vermeld, betekent het dat deze maatregel of aanbeveling van toepassing is doorheen alle fases zoals vandaag bekend.
- Updates van dit draaiboek zijn mogelijk. We publiceren en bezorgen dan een vernieuwde versie, waarbij de wijzigingen aangeduid worden.

Er is vandaag nog weinig gekend over fase 3 en over de zomervakantie. Zodra de Nationale Veiligheidsraad daarover beslist, zullen we jullie informeren.

Updates in verband met ‘contact tracing’

We volgen zoals steeds de **procedures van Sciensano**, die worden ontwikkeld in nauwe samenwerking met de bevoegde autoriteiten. Ze worden aangepast in functie van de evolutie van de epidemie, de nieuwe wetenschappelijke kennis en de beschikbare middelen. De richtlijnen in deze procedures moeten zo goed mogelijk uitgevoerd worden.

Op 4 mei werden, in het kader van de exit strategie, een aantal procedures grondig gewijzigd. We gaan over naar een fase waarbij er terug meer mensen in de maatschappij bewegen en contacten hebben met elkaar. Daarom is het van belang om **bij een besmetting heel kort op de bal te spelen om verdere verspreiding te voorkomen**. Er wordt vanaf nu bij iedereen met symptomen passend bij COVID-19 **getest**. Bij een positieve test wordt overgegaan tot **‘contact tracing’**. De nieuwe procedures zijn daarop geënt en zijn daarom terug wat strenger.

De nieuwe procedures worden in de week van 11 mei verder verfijnd en gecommuniceerd van zodra er duidelijkheid is over de impact op de buitenschoolse opvang.

Basisuitgangspunten

Vanuit onderwijs probeert men zo veel mogelijk zelf in te staan voor de dagopvang van kleuters en leerlingen van het lager onderwijs tijdens de schooluren. Er wordt gevraagd aan de scholen om optimaal gebruik te maken van alle personeel en infrastructuur waarover het brede onderwijsveld beschikt.

Door de groeiende vraag naar opvang, de veiligheidsmaatregelen én de heropstart van het onderwijs op school, wordt dit organisatorisch voor vele scholen een moeilijke opdracht.

Als een school inschat dat ze deze opvang onvoldoende kan verzekeren, kunnen zij hulp vragen aan het lokaal bestuur. In samenspraak met alle actoren (scholen, lokale besturen, buitenschoolse kinderopvang, private opvanginitiatieven, jeugdwerking) wordt er vanuit onderwijs, samen met lokale besturen en alle partners, naar een oplossing gezocht. Jullie die normaal buitenschoolse opvang aanbieden, zijn daarbij een prioritaire partner.

Voor wie wordt opvang voorzien?

Dit zijn de doelgroepen voor wie we binnen deze richtlijnen opvang voorzien. Deze richtlijnen gelden totdat er voor de organisatie van het lesgeven en de opvang nieuwe richtlijnen komen. Deze richtlijnen zijn afgestemd met onderwijs en gelden voor iedereen die kleuters en lagere schoolkinderen opvangt, onder welke vorm ook.

Kleuteropvang

De kleuteropvang is er **minstens voor kinderen van ouders die buitenshuis werken en zelf niet in opvang kunnen voorzien en kinderen uit kwetsbare gezinnen**.
Als er lokaal nog voldoende capaciteit is, nadat de noden van deze eerste doelgroepen ingevuld zijn, kunnen de lokale partners (school, lokaal bestuur, buitenschoolse opvang) zelf beslissen om deze doelgroepen te verruimen naar kinderen van ouders bij wie er slechts één ouder buitenshuis moet werken tot alleenstaande thuiswerkende en daarna ook alle thuiswerkende ouders.

Opvang van lagere schoolkinderen

Deze opvang is er **voorlopig enkel voor kinderen van ouders die buitenshuis werken en zelf niet in opvang kunnen voorzien en kinderen uit kwetsbare gezinnen**. Hier is nu nog geen ruimte om de doelgroep te verruimen.

Lokaal moet goed afgestemd worden om de noden van beide groepen (kleuters én lagere schoolkinderen) met alle partners samen zo goed mogelijk in te vullen.

Contactbubbels in de kleuteropvang en de opvang van lagere schoolkinderen

Een **contactbubbel** is een groep van kinderen die frequent contact hadden en hebben.

Contactbubbels moeten fysiek zo veel mogelijk van elkaar gescheiden worden.

Het realiseren en behouden van gelijke contactbubbels gedurende de ganse dag, is de grootste uitdaging.
Hieronder geven we jullie de nodige richtlijnen mee, waarbij scenario 1 het ideale scenario is, en als het niet anders kan, dan volg je de richtlijnen binnen scenario 2.

Scenario 1: behoud van de contactbubbel gedurende de volledige dag

Om de contactbubbels zo intact mogelijk te houden, is het aangewezen om de verhuis en de mix van kinderen te vermijden tussen opvang vóór de schooluren, opvang tijdens de schooluren en opvang na de schooluren.
In het ideale scenario houd je dus gedurende de volledige dag kinderen in eenzelfde contactbubbel. Dit zou kunnen indien je lokaal tot afspraken komt dat de locatie voor de opvang de ganse dag dezelfde is en/of dat ook de groep kinderen en de kinderbegeleiders dezelfde zijn. Hierbij is het mogelijk dat er op sommige momenten minder kinderen zijn, maar er worden geen kinderen van verschillende groepen gemengd. Alle kinderen blijven in eenzelfde contactbubbel.
Deze contactbubbel van kinderen kan in dit scenario enkel doorbroken worden door een wissel van eenzelfde personeelsgroep (bijvoorbeeld: dezelfde kleuteronderwijzers die afgewisseld worden door dezelfde kinderbegeleiders). De groep kinderen blijft wel steeds dezelfde.

Scenario 2: contactbubbels tijdens de “klassieke schooluren” worden voor en na de schooluren bijeengebracht in verruimde contactbubbels

Vaak zal het zo zijn dat je als voorziening voor buitenschoolse opvang niet anders kan dan te kiezen voor het samenbrengen van contactbubbels als enige manier om de opvang ook na de klassieke schooluren te verzekeren.

Hierbij hanteer je volgende **richtlijnen**:

- De **groepsgrootte** voor kleuters is maximaal 20 kinderen. Voor kinderen uit de lagere school is 14 kinderen het maximum
- Indien je **kinderen van een andere contactbubbel** toevoegt, voeg dan vooral eerst een kleine groep kinderen toe aan een grotere groep kinderen van een bestaande contactbubbel.
- **Spreid** dus de kinderen uit andere contactbubbels zoveel mogelijk over bestaande contactbubbels in plaats van een kleine contactbubbel uit te breiden met meerdere kinderen.
- Bij het samenbrengen van kinderen uit verschillende contactbubbels meng je heel uitzonderlijk **kinderen van verschillende scholen**. Doe dit enkel als het echt niet anders kan.

Ook buitenspelen doe je best afwisselend per contactbubbel en je deelt geen speelgoed met verschillende contactbubbels, tenzij het bij elke wissel grondig gereinigd is.

Contactbubbels voor opvang van schoolkinderen gecombineerd met gezinsopvang of groepsopvang van baby's en peuters

Ook een onthaalouder kan instaan voor de opvang van schoolkinderen. Dit kan al dan niet in combinatie met de opvang van baby's en peuters.
Ook een organisator van groepsopvang van baby's en peuters kan in dezelfde locatie opvang voor kleuters en/of lagere schoolkinderen aanbieden.

De veiligheidsmaatregelen en de richtlijnen inzake contactbubbels blijven van toepassing. Je volgt de richtlijnen van de leeftijdsgroep van kinderen die het sterkst aanwezig is:

- als de meerderheid bestaat uit kinderen onder de 3 jaar, worden de veiligheidsrichtlijnen van de baby's en peuters toegepast.
- Als de meerderheid bestaat uit kinderen onder de 6 jaar, worden de veiligheidsrichtlijnen van de kleuteropvang toegepast.
- Als de meerderheid bestaat uit lagere schoolkinderen, volg je de veiligheidsrichtlijnen die voor hen gelden.
- Als de leeftijdsgroepen in gelijke mate aanwezig zijn, volg je de strengste richtlijnen.

Social distancing en mondmaskers

Social distancing of sociale afstand is het bewaren van een veilige afstand van minstens 1,5 meter tussen personen. Volwassenen en jongeren vanaf twaalf jaar moeten dit onderling toepassen.

Wetenschappers krijgen steeds meer inzicht in het coronavirus en de verspreiding hiervan bij de jongste kinderen. Vele wetenschappelijke onderzoeken bevestigen dat kinderen onder de 6 jaar geen 'drijvers' zijn van de epidemie. Men heeft nog zo goed als nooit kunnen vaststellen dat een kind onder de 6 jaar een volwassene heeft besmet. Er zijn ook nauwelijks vaststellingen van jonge kinderen die elkaar besmetten. Daarom **maken we een onderscheid in veiligheidsmaatregelen tussen kleuters en kinderen die naar de lagere school gaan**. Dit onderscheid werd gevalideerd door de GEES[1].

Wat betekent dit voor kleuteropvang, ongeacht waar die doorgaat

Wat betekent dit voor de kinderen?

- Social distancing tussen kleuters is niet nodig.
- De benodigde oppervlakte van de opvanglocatie wordt niet gedefinieerd. Zorg binnen wel voor goed verluchte speel- en leefruimtes en voor voldoende bewegingsruimte. 4 m² per aanwezig kind is richtinggevend, maar niet verplicht.
- Een contactbubbel van maximaal 20 kinderen is voldoende veilig.
- Kinderen moeten geen mondmaskers dragen

Wat betekent dit voor de medewerkers?

- Kinderbegeleiders dragen geen mondmasker voor contact tussen kinderbegeleider en kinderen. Het is pedagogisch sterk af te raden de mond te bedekken met het oog op het psychologisch welbevinden en de taalontwikkeling van kleuters.
- Kinderbegeleiders dragen mondmaskers tijdens de breng- en haalmomenten en telkens als ze in contact komen met ouders.

Wat betekent dit voor de ouders?

- Tijdens het **breng- en haalmoment** respecteer je de veilige afstand van anderhalve meter.
- Verplicht de ouders om een **mondmasker** te dragen als ze hun kind komen brengen en ophalen, hoe kort het contact ook is. Het bedekken van hun neus en mond met een sjaal of een bandana kan ook. Hang dit duidelijk uit in de opvang, vergezeld met info over hoe je zelf een mondmasker maakt (zie hieronder). Niet elke ouder beschikt immers zomaar over een mondmasker. Bespreek met ouders zonder masker waarom en hoe je ieders veiligheid wil verzekeren.

[1] GEES: Groep van Experten Exit Strategie. De GEES heeft de opdracht analyses en aanbevelingen te maken voor de Nationale Veiligheidsraad over de exit uit de coronamaatregelen. Meer hierover lees je hier.

- Vraag aan ouders om **alleen** het kind te komen ophalen. Eventuele andere gezinsleden wachten buiten de opvang. Het principe blijft dat zoveel mogelijk dezelfde persoon het kind komt brengen en halen.
- Heb je een aantal '**spitsmomenten**'? Zorg dan dat ouders weten waar ze moeten wachten (stickers op de vloer, instructies bij inkom). Beperk het aantal ouders in de opvang en vermijd ouders in de leefgroep.

Opvang van kinderen lagere school

De veiligheidsmaatregelen voor de opvang van kinderen uit de lagere school, zijn identiek aan de maatregelen zoals beschreven in het draaiboek onderwijs. De uitgebreide richtlijnen van onderwijs kan je hier nalezen.

Wat betekent dit voor de kinderen?

- Probeer spellen met fysiek contact te vermijden om social distancing zo goed mogelijk te respecteren.
- Benodigde oppervlakte per aanwezig kind is 4 m².
- Contactbubbels met vaste groepen van een 10-tal leerlingen met een maximum van 14 leerlingen per groep, ook al is je lokaal groter.
- Kinderen moeten geen mondmaskers dragen.

Wat betekent dit voor de medewerkers?

- Kinderbegeleiders dragen een mondmasker.

Hoe draag je een mondmasker op de correcte manier?

Alle details over mondmaskers vind je op deze site. In bijlage vind je een affiche.

- Voor je het masker aandoet, reinig je grondig je handen. Vervolgens doe je het masker aan en **raak je het niet meer aan.** Het veelvuldig op- en afzetten van het masker is onveilig.
- Voor je het masker verwijdert, reinig je de handen. Leg het mondmasker op een propere plaats en reinig opnieuw je handen.
- Een wegwerpmasker mag je maximum 8 uur dragen en werp je weg na gebruik.
- Een stoffen masker was je dagelijks op minstens 60°.

Handschoenen raden we af. **Een goede handhygiëne is de beste maatregel die je kan nemen.**

Medewerkers in de opvang

Kinderbegeleiders en verantwoordelijken staan deze dagen voor grote uitdagingen. Heb als organisator in deze coronatijd ook aandacht voor het **psychisch welzijn van jezelf en je medewerkers**. Maak tijd om te luisteren hoe het met elkaar gaat en of de opvang goed verloopt.

Als jij of je medewerkers hierover vragen hebben, kan je vragen aan de ondersteuner(s) van je kinderopvang of een ondersteunend aanbod mogelijk is.
Je kan zeker ook een kijkje nemen op www.dezorgsamen.be. Deze website, specifiek gericht op de veerkracht van medewerkers uit de zorg- en welzijnssector in deze Covid-19 pandemie, biedt heel veel bruikbare en nuttige informatie, tips en concrete ondersteuningsmogelijkheden

Deze **richtlijnen** blijven van toepassing:

- Een medewerker die ziek is, hoort niet thuis in de opvang (zie verder).
- Een medewerker die behoort tot een risicogroep, blijft eveneens thuis. Dit zijn: personen ouder dan 65 jaar en personen met onderliggende aandoeningen zoals ernstige hart- long- of nieraandoeningen, arteriële hypertensie (hoge bloeddruk), diabetes, immunosuppressie of een actieve kwaadaardige aandoening.

Kinderbegeleiders die terug aan de slag gaan

Ben je ziek geweest of behoor je tot een risicogroep? Vraag dan aan je huisarts wanneer je terug aan het werk mag als kinderbegeleider of verantwoordelijke.

Ben je werkzaam geweest in een andere setting, bijvoorbeeld een woonzorgcentrum? Als je symptomen hebt (zie verder) blijf je thuis.

[update volgt] Ben je recent in contact geweest met een persoon met COVID-19?

Naargelang het risico op besmetting worden de contacten in twee groepen ingedeeld: hoog-risico contact en laag-risico contact. Bij een volgende update bezorgen we jullie:

- de definities van hoog- en laagrisico contact.
- de instructies die je moet volgen na een hoog- of laagrisico contact in de opvang. Indien je instructies krijgt van je huisarts of een contact tracer, volg je die op.

Wat met mensen in opleiding (stagiaires, duaal leren, kwalificatietraject)?

Stages van opleiding kinderzorg, pedagogie van het jonge kind of van duaal leren begeleider in de kinderopvang zijn toegelaten in kinderopvang.
Een nieuwe stagiaire in de opvang is als een nieuwe kinderbegeleider. De stageplek biedt haar of hem dezelfde beschermingsmaatregelen als deze voor alle medewerkers.

Ook stagiaires volgen de richtlijnen met betrekking tot hoog- en laagrisico contact met COVID-19 besmette personen.

Het principe van de contactbubbel wordt toegepast. Je houdt zoveel mogelijk de vertrouwde begeleiders bij dezelfde groep kinderen. Je past je personeelsplanning met dit doel zo nodig aan.

Ondersteuners (stagebegeleiders, mentoren) van mensen in opleiding vermijden onnodig bezoek aan de opvang. Ze blijven gedurende fase 1 en fase 2 zo veel mogelijk de mensen in opleiding op afstand ondersteunen (via mail of telefoon).

Al zeker gedurende fase 1 en 2 vinden er geen assessments plaats voor het behalen van een EVC.

Omgang met andere volwassenen in de opvang

In functie van de kwaliteit van je opvang, is **overleg met en tussen de medewerkers van belang**. Organiseer dit digitaal, telefonisch of met de nodige afstand van elkaar in goed verluchte ruimtes of buiten. Hanteer ook tijdens pauzes de veilige afstand tussen collega's.

Als dienstverantwoordelijke van een gezinsopvang of groepsopvang met samenwerkende onthaalouders kan je de afweging maken of fysiek bezoek belangrijk is. Indien je een bezoek echt noodzakelijk vindt, draag dan een mondmasker en respecteer de veilige afstand.

Denk na over hoe je met **leveranciers, de poetshulp of klusjesman** de veilige afstand kan bewaren en hoe je dit kan organiseren. Kan dit bijvoorbeeld buiten de openingsuren? Vermijd onnodige bezoeken van andere volwassenen aan de opvang en in de leefgroep.

Ondersteuning in kader van de opvang van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte gebeurt zoveel mogelijk digitaal of telefonisch. Als een bezoek van een ondersteuner toch noodzakelijk is, doe je dit buiten de speelruimte en met respect voor de veilige afstand tussen volwassenen.

Ziekte (personeel, kinderen, ouders) en risicogroepen

Wie ziek is hoort niet in de opvang

De absolute richtlijn is dat kinderen en volwassenen die ziek zijn **niet aanwezig** mogen zijn in de opvang:

- **Symptomen in kader van corona** zijn: acute luchtweginfectie (hoesten, snotneus…) en algemene ziektesymptomen (zoals vermoeidheid), met of zonder koorts. Wie deze symptomen vertoont, blijft thuis.
- **Andere ziekten**: raadpleeg de checklist ziektesymptomen om na te gaan of deze personen naar de kinderopvang kunnen komen.

- **Chronisch zieke kinderen** kunnen extra kwetsbaar zijn. Sluit de opvang niet onmiddellijk uit. Vraag de ouders om advies in te winnen bij hun behandelend arts of het kind tot een risicogroep behoort.

We benadrukken nogmaals dat:

- ouders hun ziek kind echt thuis moeten houden.
- een kind dat ziek wordt in de opvang, moet worden opgehaald door de ouders.
- er geen zieke medewerkers aanwezig zijn in de kinderopvang.

Dring hier als opvang ook op aan. Ouders moeten -hoe moeilijk ook- een passende oplossing zoeken als hun kind ziek is. Als bijlage vind je mogelijke oplossingen.

Niet iedereen die ziek is, is besmet met het COVID-19 virus en niet iedereen die besmet is met het COVID-19 virus vertoont symptomen.

[update volgt] Tot 4 mei was het zo dat niet elk kind of medewerker die in contact was geweest met iemand met een coronabesmetting, uit de kinderopvang geweerd moest worden. Enkel wie symptomen had, bleef thuis.

In deze nieuwe fase van de epidemie moeten we terug strenger omgaan met mogelijk besmette personen, om verspreiding van het virus zo snel mogelijk in te dijken. **Testing en contact tracing** zijn hierbij van essentieel belang. Wie in nauw contact is geweest met een besmette persoon (positief getest) – bijvoorbeeld een kind van een besmette ouder-, wordt vanaf nu beschouwd als een **hoog-risico contact**. Meer informatie volgt in de loop van de week van 11 mei. Indien je huisarts of een contact tracer jou instructies geeft, volg je deze nauwgezet op.

Ongeacht of er een (vermoedelijke) besmetting is, vraag je je medewerkers en de ouders om extra waakzaam te zijn voor symptomen bij alle gezinsleden. Bij het minste symptoom contacteren ze hun huisarts of kinderarts.

Wie tot een risicogroep behoort, hoort niet thuis in de kinderopvang

Zowel kinderen als medewerkers die tot de risicogroep behoren, vragen advies van de behandelende arts of ze naar de kinderopvang mogen komen.

Als een kinderbegeleider een inwonend familielid heeft die tot een risicogroep behoort, raadpleegt die een arts voor medisch advies.

Een veilige en hygiënische opvang

De hygiënemaatregelen die gelden sinds de start van de coronacrisis, blijf je verder zetten. We zetten ze nog eens op een rijtje.

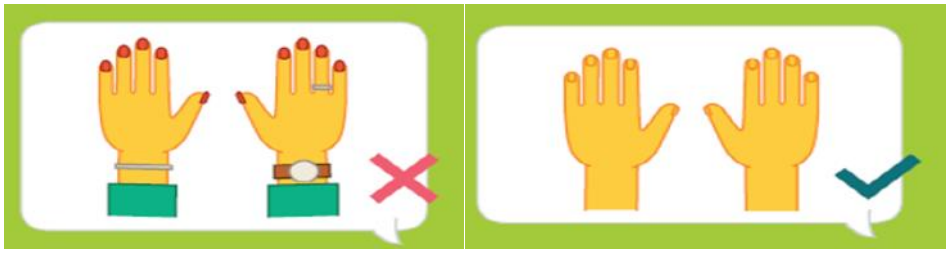
Persoonlijke hygiëne

Om de verspreiding van coronavirus te beperken, **blijft een strikte handhygiëne en goede hygiëne bij hoesten-niezen-snuiten de absolute basis**. Als bijlage vind je twee affiches die je kan ophangen in de opvang. De hygiënemaatregelen moeten gevolgd worden **door iedereen die in de opvang komt** en andere betrokkenen (bijvoorbeeld inwonende partner bij onthaalouder thuis):

- Was je handen regelmatig met water en vloeibare zeep en zeker na elk verzorgingscontact met de kinderen.
- Als het wassen van de handen te veel tijd neemt of als er geen stromend water voorhanden is, kunnen de handen ontsmet worden met handalcoholgel.
- Laat ook de kinderen de handen wassen. Leer de kinderen om op een hygiënische manier te hoesten/niezen/snuiten.

Dit zijn de basisvoorwaarden voor **een goede handhygiëne** :

- Draag geen ringen, armbanden, horloges en kunstnagels.
- Kies voor korte nagels zonder nagellak.
- Zorg dat je mouweinden niet te lang zijn: ze kunnen vuil worden.



Meer info :

- brochure *wanneer de handen wassen?*
- affiche *hoe de handen wassen?*
- affiche en filmpje *hoe de handen ontsmetten?*
- filmpje over hoe de verspreiding van het coronavirus te voorkomen

Onderhoud van de lokalen

Door de omgeving goed te reinigen met **water en allesreiniger** kan je de verspreiding van het virus mee helpen voorkomen.

Wat kan je concreet doen:

- Het is niet nodig om alles voortdurend te desinfecteren.
- Reinig vooral die oppervlakken die veelvuldig worden aangeraakt, zoals deurklinken, handvatten, leuningen van stoelen, speelmatten, laptops, …. Doe dit minstens dagelijks.
- Speelgoed reinig je nu ook best dagelijks. Eventueel beperk je het speelgoed tijdelijk in aantal en kies je bij voorkeur makkelijk te reinigen speelgoed.
- Je kan onderstaand reinigingsplan gebruiken als basis. Pas het schema aan aan jouw opvang.

na elk gebruik	dagelijks	wekelijks	regelmatig	jaarlijks
. eetgerief . thermometer (met alcohol 70%)	. deurklinken . handvatten . speelgoed . linnen . vloeren . afwasbare oppervlakken . afwasbak of lavabo . handenwasbak, handbediende kranen of hendels	. koelkasten . vaatwasser	afhankelijk van bevuiling : . microgolfoven . vuilnisemmers	. zandbak verversen, altijd afdekken

Tip: neem de actielijsten van je risicoanalyse er bij :

- De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat we de dagdagelijkse hygiëne nauwlettend zijn gaan opvolgen. Dus als je je actielijst volgde, was je al goed bezig.
- In het kader van deze coronacrisis worden bepaalde maatregelen verscherpt:
- de hoest -en nieshygiëne, omdat het virus zich verspreidt via besmette vochtpartikels die even in de lucht zweven.
- het reinigen van oppervlakken die veelvuldig worden aangeraakt.
- Bijkomende vragen in het kader van je actielijst hygiëne kunnen zijn:
- Welke oppervlakken worden veelvuldig aangeraakt door medewerkers en kinderen? Hoe zorg je ervoor dat de oppervlakken die veelvuldig worden aangeraakt regelmatig worden gereinigd?
- Hoe zorg je ervoor dat je kinderen leert hoesten in hun elleboogplooi?
- Hoe zorg je ervoor dat de ouders hun handen kunnen wassen/ontsmetten bij brengen en halen van hun kind?
- Doorloop de route van de ouders: wat raken ze aan bij het binnenkomen en in de opvang? Hoe kunnen we dat beperken? Kunnen ze hun handen wassen of ontsmetten in de opvang?

Verluchten ruimtes

Door de opvangruimtes regelmatig te verluchten, help je de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Doe dit door verschillende keren per dag ramen en deuren volledig open te zetten. Een vijftal minuten per keer is voldoende.

Organisatie van de opvang

Kwaliteitsvoorwaarden

We beseffen dat de organisatie van de opvang van schoolkinderen tijdens deze coronatijden mogelijk niet altijd zal kunnen volgens alle kwaliteitsvoorwaarden voor erkenning, attest van toezicht of toestemming voor buitenschoolse opvang. De richtlijnen in dit draaiboek moeten wel maximaal gevolgd worden. Als agentschap zullen we met de nodige flexibiliteit omgaan met toezicht en handhaving, rekening houdend met de concrete omstandigheden waarin je je opvang moet kunnen organiseren. Cruciaal is wel dat je als organisator steeds op een verantwoordelijke en integere manier te werk gaat. Daarbij zal ook steeds de zorg voor de integriteit van de kinderen blijven voorop staan.

Financiële aspecten

Deze informatie is opgenomen onder voorbehoud van goedkeuring door de Vlaamse Regering van de regelgeving die dit regelt.

Compensatie vanuit Opgroeien regie

Voor de maand **mei 2020** blijf je een compensatie ontvangen voor 80% van het aantal plaatsen waarvoor je een erkenning, attest van toezicht of toestemming hebt.

Voor de maand **juni** kunnen we nu nog geen precies percentage aangeven. We gaan er wel van uit dat dit zeker lager zal liggen, gezien de bezetting in de buitenschoolse opvang zeker omhoog zal gaan. Samen met de koepels uit de sector monitoren we wekelijks deze evolutie. Wij laten je het percentage zo snel mogelijk weten zodra daar duidelijkheid over is vanuit de Vlaamse Regering.

De bedoeling is wel dat je, zowel voor de maand mei als juni, je maximaal inzet voor de nodige opvang van schoolkinderen in jouw gemeente. Je geeft voorrang aan de kleuteropvang. Je doet dit zo goed als kan binnen je beschikbare personele mogelijkheden en binnen je financiële middelen al dan niet met subsidies en de compensatie tijdens de coronamaatregelen. Je laat aan het lokaal bestuur weten hoeveel personeel of opvanguren je bijkomend kan aanbieden.

Je zet dus je beschikbare capaciteit maximaal in, in functie van de lokale noden op gelijk welke uren. Dat is een belangrijke voorwaarde om van de compensatie voor buitenschoolse kinderopvang te kunnen blijven genieten. Je maakt daartoe een planning op en je kan aantonen dat je je beschikbare middelen -personeel én infrastructuur- maximaal inzet. Voor de opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren spreek je af met het lokaal bestuur.

We zien dit duidelijk als een **inspanningsverbintenis** en geen resultaatsverbintenis. Indien het resultaat niet kan gehaald worden, verwachten we dat dit voldoende kan gemotiveerd worden. Voorbeeld kan zijn dat er, in de gemeente(n) waar je opvang biedt, voldoende opvang is door de scholen zelf of dat je als organisator om verschillende redenen in de onmogelijkheid bent om je medewerkers maximaal in te zetten omwille van arbeidsrechtelijke aspecten van de werkorganisatie.
Spreek daarom goed af met de medewerkers. We dringen aan op maximale flexibiliteit, gezien de maatschappelijke noodzaak om lokaal samen voor de nodige opvang te voorzien.

Financiële tegemoetkoming via lokaal bestuur

Als aanbieder van buitenschoolse opvang, draag je, binnen je beschikbare middelen, maximaal bij aan de opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren. Als je dit hebt gedaan en je ziet nog meer mogelijkheden om bij te dragen aan de opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren,

mits daar een bijkomende financiële vergoeding tegenover staat, dan kan je beroep doen op een vergoeding door het lokaal bestuur.

Deze vergoeding bedraagt maximaal **30 euro per dag per kind** dat je opvangt. Hiervan wordt 20 euro voorzien voor personeelskosten en 10 euro indien je ook infrastructuur ter beschikking stelt.

Om deze vergoeding te krijgen sluit je een **overeenkomst met het lokaal bestuur**. Hierin worden het beoogde **aantal dagen opvang** van schoolkinderen tijdens de schooluren dat je zal realiseren tussen 15 mei en 30 juni 2020 bepaald. De **voorwaarden** en het **bedrag** van de vergoeding zijn mee in de overeenkomst opgenomen. Je verklaart ook op eer ten aanzien van het lokaal bestuur dat je al je middelen uit compensatie en eventuele subsidie al inzet alvorens je deze financiële tegemoetkoming van het lokaal bestuur aanvraagt. De agentschappen Opgroeien en Binnenlands Bestuur kunnen je vragen dit aan te tonen.

Ouderbijdragen

De algemene regel is dat voor de opvang van schoolkinderen **tijdens de schooluren geen ouderbijdrage** wordt gevraagd. Deze opvang is gratis voor ouders.

Voor de buitenschoolse opvang (voor- en na de schooluren) wordt de ouderbijdrage zoals overeengekomen in de schriftelijke overeenkomst gevraagd.

Voor de vergunde opvang is er een uitzondering. De specifieke financiële tegemoetkoming van het lokaal bestuur voor opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren, is niet van toepassing voor de vergunde opvang. Zij hebben reeds een vergunning en financiering voor opvang gedurende de hele dag. Daarom volgen zij het gewone systeem van ouderbijdrage, zelfs als er enkel schoolkinderen worden opgevangen.

Welbevinden... en spelen!

Communicatie naar ouders

Heel wat punten uit dit draaiboek zijn ook belangrijk voor ouders:

1. hygiënemaatregelen, social distancing, mondmaskers: wat verwacht je van ouders?
2. wijzigingen in de organisatie van de opvang
3. voor wie kan je opvang voorzien? Wie moet zelf nog instaan voor opvang?

Communiceer regelmatig en met eenvoudige en heldere boodschappen naar je ouders over de veranderingen in de opvang. Gebruik hiervoor je gebruikelijke kanalen: affiche, mails, mondeling... Als bijlage vind je nog enkele ondersteunende affiches.

Besteed extra aandacht aan de communicatie met kwetsbare ouders, ouders met een andere culturele achtergrond of beperkte kennis van het Nederlands.
Meertalige info over het coronavirus en de veiligheidsmaatregelen vind je op de website van het Agentschap Integratie en Inburgering.

Welbevinden

Kinderen, hoe klein ze ook zijn, voelen de veranderingen. Ze lezen misschien niet de krant, toch voelen ze aan de reacties van hun ouders en hun omgeving dat het speciale tijden zijn. Ook in de kinderopvang zien ze plots heel wat minder kinderen. Hou in deze omstandigheden zoveel als mogelijk de omgeving voorspelbaar en veilig. Organiseer de tijd zoals ze er vertrouwd mee waren of zijn: eten, spelen, troosten. Een vaste begeleiding die warmte, affectie en zorg toont, maakt hier ook deel van uit. Probeer elk kind te verwelkomen en/of uit te zwaaien. Sta open voor vragen en bezorgdheden van ouders en kinderen naar aanleiding van deze vreemde periode.

Besteed de nodige aandacht aan kinderen die lange tijd afwezig waren, en terug moeten wennen aan de opvang. Misschien vang je nu wel kinderen op die voorheen geen gebruik maakten van de buitenschoolse opvang. Maak tijd om elkaar te leren kennen.

Als je een lagere bezettingsgraad hebt, heb je misschien de kans om:

1. extra beschikbaar te zijn voor elk individueel kind zodat ze je kunnen komen opzoeken wanneer ze het moeilijk hebben.
2. aan de kinderen meer ruimte te geven om elkaar op te zoeken.
3. vaker samen met de kinderen te spelen, te zingen of te babbelen.
4. eens samen met de kinderen te eten.

Buiten spelen en gaan wandelen

Openbare speelterreinen zijn nog steeds afgesloten. Maar buiten spelen in de eigen tuin van de opvanglocatie is zeker een goed idee, want buitenspelen is leuk, gezond en goed!

Je mag ook met de kinderen gaan wandelen. Met mensen van buiten de contactbubbel van de opvang moet je wel de regels van afstand bewaren. Én in beweging blijven, want uitrusten op een pleintje of een bankje kan in principe niet.

Bij wie kan je terecht?

Wat kan je verwachten van het lokaal bestuur of het Lokaal Loket Kinderopvang?

Aan lokale besturen en Lokale Loketten wordt gevraagd om een **coördinerende rol** op te nemen. Wij rekenen op de lokale besturen en lokale loketten om samen te werken met alle organisatoren kinderopvang en de scholen in hun werkingsgebied om de opvang te verzekeren voor gezinnen die dit nodig hebben.

Lokale besturen en Lokale Loketten moeten:

- goede afspraken maken met zowel de scholen en de organisatoren kinderopvang om ervoor te zorgen dat opvang van kinderen uit de doelgroepen verzekerd is.
- duidelijk communiceren aan ouders hoe de opvang georganiseerd is en op welke punten er nog uitzonderlijke maatregelen gelden.

Als organisator kan je dus een beroep doen op het Lokaal Loket of het lokaal bestuur om:

1. mee te zorgen voor **individuele opvangvragen** als dit niet lukt binnen jouw eigen opvanglocatie.
2. **knelpunten of noden** te **signaleren** zodat er lokaal gezocht kan worden naar oplossingen of naar gepaste ondersteuning.

Vragen?

Heb je nog vragen hebt over de concrete organisatie van de opvang van schoolkinderen? Neem dan contact op met het lokaal aanspreekpunt van het lokaal bestuur of met je relatiebeheerder.

Bijlagen

Affiche – bescherm je tegen virussen – FOD Volksgezondheid. 22
Affiche – besmetting voorkomen – Zorg en Gezondheid. 23
Bijlage: hoe draag je een mondmasker 24
Affiche – Kan mijn kind terecht in de opvang. 25
Modelbrief voor ouders 26
Bijlage - opvang voor zieke kinderen of wanneer ouder zelf ziek is 27

Affiche – bescherm je tegen virussen – FOD Volksgezondheid

De link naar de affiche



Affiche – besmetting voorkomen – Zorg en Gezondheid

De link naar de affiche.



Affiche met pictogrammen over de veiligheidsmaatregelen in de kinderopvang

Je vindt deze affiche ook terug op onze website.



Bijlage: hoe draag je een mondmasker

Meer info in deze handleiding

Hoe aantrekken?



Was je handen grondig met water en zeep, voor je het masker aanraakt.



Gebruik de uiteinden van de linten om het masker aan te brengen.



Raak de binnenkant (zijde met grotere flap) niet aan.



Zorg dat het masker zo goed mogelijk aansluit op je gezicht. Bedek je neus en mond.

Hoe afzetten?



Was je handen grondig met water en zeep, voor je het masker afzet.



Gebruik de uiteinden van de linten om het masker uit te doen.



Raak je gezicht niet en de binnenkant van het masker niet aan.



Gooi het mondmasker meteen in de was, als je thuiskomt.

Blijf 1,5 m afstand houden, raak je gezicht niet aan en was je handen met water en zeep.

www.maakjemondmasker.be

5

Bijlage - opvang voor zieke kinderen of wanneer ouder zelf ziek is

Vaak springen de grootouders of andere familieleden even in om op een ziek kind te passen. Vandaag is dit echter sterk af te raden wanneer zij tot een risicogroep behoren. Laat ouders met hun werkgever bekijken wat er mogelijk is om toch hun ziek kind zelf op te vangen.

Thuisopvang door de opvang

Sommige opvangvoorzieningen organiseren ook thuisopvang van zieke kinderen. Een begeleider komt aan huis op het kind passen. Info hierover bij de opvang.

Thuisopvang door ziekenfonds, OCMW, gemeente

Sommige ziekenfondsen, OCMW's en gemeenten bieden thuisoppas voor zieke kinderen aan. Meer weten: bij de gemeente of het ziekenfonds.

Opvang voor kinderen van door ziekte verzwakte ouders

Opgroeien nam samen met partners een initiatief om tegemoet te komen aan de vraag naar opvang van kinderen van ouders die door het coronavirus sterk verzwakt zijn.
Het uitgangspunt is om in de mate van het mogelijke het kind in de vertrouwde omgeving te laten blijven, met aandacht voor de nodige gezondheidsmaatregelen.
In een stroomdiagram worden verschillende mogelijke pistes in kaart gebracht. Dit stroomdiagram wordt gehanteerd door de lokale teams van Kind en Gezin, het crisismeldpunt en de intersectorale toegangspoort van Jeugdhulp. Er wordt vooral uitgegaan van het bestaande netwerk van de gezinnen.
Als laatste oplossing –wanneer alle andere niet mogelijk blijken- wordt in elke provincie een kleinschalig initiatief opgezet voor kinderen die zelf ziek zijn.
Voor elke hulpvraag wordt een oplossing op maat gezocht.

Voor de lokale contactgegevens neem je contact op met:

- het Lokaal Loket Kinderopvang of contactpunt van het lokaal bestuur
- corona@opgroeien.be